

FÜÜSILINE õueruum on ühine ja sellesse tasub ühiselt ka panustada, kirjutab Edgar Kaare. FOTO: ERIK PROZES

Õueala. Kuidas planeerida ühist ruumi?

Majadevahelises alas nähakse tihti vaid muru ja parklat. Täna ehituslikud otsused mõjutavad maa-ala kasutust pikkadeks aastateks ja kaalutlemata muudatusi tagasi pöörata on asjatult ressursikulukas.

EDGAR KAARE,
volitatud maastikuarhitekt, TajuRuum OÜ

Kortertermajadevahelist linnaruumi kompleksse ja võimalusterohke elukeskkonna osana käsitlev artikkel on ajendatud Tartu Loodusmajas peetud seminarist. Edgar Kaare käsitles seal 30. jaanuaril 2014 kortermajade ümbruse kavandamist.

Mitu maja, üks õu. Lähestikku planeeritud ja ehitatud kortermajad eraldavad hooviala avalikust tänavaruumist ja määratlevad ühiskasutuses oleva siseõue piirid. Maa-ala jaguneb pahatihti mitmeks krundiks. Kortertermajade vahelise välisruumi korraldamisel on sageli märgata oma õueterritooriumi visuaalne ja funktsionaalne piiritlemine krundipiiridest lähtuvalt. Kitsalt krundi piires mõtlemise tulemusel kiputakse "oma maad" tarastama. Kas see on ikka vajalik ja kasulik?

Barjääride loomine tõkestab tugeva kohaliku kogukonna kujunemist. Seevastu hooviga seotud kortermajade ühisel nõul on võimalik hoopis edukamalt kaardistada kogu maa-ala probleemide, väärtuste ja potentsiaali ühisosa. Samuti on selge, et mida enam osapooli on protsessi hõlmatud, seda rohkem on ühist ressursi ulatuslikumate ruumi parendavate muudatuste elluviimiseks.

Vaid oma maalapi piires mõtlemise tulemusel killustatakse planeeringuliselt ettenä-

”**Mida rohkem on autodele eraldatud ruumi, seda enam toidetakse autostumist.**

Edgar Kaare

tud terviklik algupära, mis muudab keskkonna kokkuvõttes ruumiliselt ebaefektiivsemaks. Tervikliku õuelahenduse leidmisel tasub juba protsessi algaasis kaasata erialaekspert, kes suudab hinnata ja piiritleda ruumilist olukorda selle linnaehituslikust planeeringust lähtuvalt, määratleda ja siduda erinevaid osapooli ning pakkuda konteksti arvestavalt tasakaalustatud lahendusi. Kõrvalasuva kortermaja ühistu kas teadlikult või teadmatusest eemale jätmise tekitab vaid probleeme.

Universaalsisain - kõiki kaasav elukeskkond. Erinevalt ühe leibkonnaga seotud eraiast maal, tuleb kortermajade vahelise linnaruumi korraldamisel arvestada, et paigaga on seotud väga erinevad inimesed. Siin on esindatud mitmed vanusegrupid, alates kolmeaastasest kuni pensionärideni. Lisaks tuleb arvestada liikumisraskustega inimestega, kelle hulka võib arvata ka lapseootel ja/või lapsevankritega lapsevanemad.

Kõigil on soov ja igati põhjendatud õigus majadevahelises ruumis vabalt liikuda ja aega veeta. Seda saab käsitleda kui igauhe kinnisvараga seotud ruumiteenust. Sotsiaalselt tugeva keskkonna põhiindikaatoriks on elukeskkonna loomine, milles võimalikult erinevad inimesed saavad kül külje kõrval hästi hakkama. Erinevus rikastab.

Tähelepanuta ei saa jätta üürikorterit, mis

